

BOEKBESPREKING

Legendes uit die Misrook, deur Minnie Postma. Afrikaanse Pers-boekhandel, Johannesburg. 1950. Prys 8/-. 160 bls.

Hier het ons 'n sestiental Basoetolegendes op die tipiese naturelleurant vertel. Die verhale word gedra deur 'n ryke verbeelding eie aan die oorkondes van die naturel. Dit bied ongetwyfeld goeie leesstof vir die jeug.

* * *

Steps to Nebo deur J. A. van Gorkom. Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1950. Prys 1.50 dollars. 137 bls.

Hierdie boek bestaan uit 'n dertiental sketse oor Ou Testamentiese figure vir jeugdige geskryf; oor Abraham, Josef, Moses, Josua, Gideon, Samuel, e.a.—almal persone in wie se doen en late jeugdige baie belangstel. Die skrywer probeer telkens die sentrale gedagte uit die lewe van so'n figuur weergee, en met hierdie opvattinge kan ons grootliks saamstem, alhoewel ons hier en daar miskien die nadruk 'n bietjie sou verskuif. Dit is baie goeie leesstof vir ons Afrikaanse jeug en sal ook waardevol wees by die bestudering van die Bybelse Geskiedenis.

* * *

Pastoral Psychology, Applied Psychology in Pastoral Theology in America deur William Goulooze. Baker Book House, Grand Rapids, Michigan. 1950. Prys 3.50 dollars. 266 bls.

Hier het ons die werk van 'n student van die Vrye Universiteit. Amsterdam. Hy is gebore Amerikaner en tans professor te Western Theological Seminary Holland, Michigan.

Die skrywer gee hierin die resultaat van 'n deurtastende studie oor 'n onderwerp waarvoor dikwels die standpunt ingeneem is dat die pastorale werk heeltemal verpsigologiseer moet word. Nadat hy 'n ekstensiewe historiese oorsig van die werke op hierdie terrein gepubliseer, gegee het, bied hy sy eie ondersoek aan waarin dit gegaan het om die verskynsels siekte, lyde en verdriet, om die bekering en die Christelike lewenswandel; om dan uiteindelik te kom tot die verkieslike wyse van optrede van die predikant in sy herderlike werk. En deurgaans het die skrywer daarin geslaag om die korrekte gebruik van die bevindinge van die sielkunde te maak sodat die weg van die Bybel nie daardeur vervang word nie. Dit is 'n besondere verdienste.

Vir die predikant en die teologiese student is hierdie werk voorwaar 'n goudmyn van gegewens, praktyke en wenke vir optrede in die praktiese pastorale werk waarvoor hulle te staan kom, of sal kom. Dit is veeleisende werk, werk wat die herder in sy geloof aangryp en daarom in die eerste plek 'n gebedsaak is, maar waar tog ook van die resultate van die sielkunde gebruik gemaak kan en moet word. God gee ons dit ook as 'n middel ter hand om in sy wingerd te arbeid.

Graag beveel ons hierdie werk by ons predikante en teologiese studente aan.

* * *

Nederlandsche Letterkunde, een inleiding voor het middelbaar en gymnasiaal onderwijs, Tweede Deel, deur dr. A. J. de Jong. J. B. Wolters, Groningen. Sesde druk, 1950. Prys 3.90 gulden, 339 bls.

Dat hierdie boek reeds 'n sesde druk beleef, is genoeg bewys vir die gewildheid daarvan; 'n goeie werk verkoop hom self.

Hierdie boek is bedoel vir die senior-klasse van die middelbare skool, en soos die titel aandui, 'n gevorderde deel op die eerste. Die skrywer se doel is nie om 'n letterkundige geskiedenis te gee nie, maar om die Nederlandse letterkunde vir die seniorleerlinge oop te maak. Daarvoor gebruik hy die metode van kort inleidings oor onderwerpe of strominge en illustrasies uit die werke, prosa en poësie, van belangrike skrywers. Bv. waar hy die sonnet en Perk se Mathildesiklus behandel, gee hy 'n beknopte historiese oorsig van die sonnet as digvorm, met illustrasies, om dan met 'n aantal sonnette van Perk af te sluit. Aan die end van die hoofstuk volg 'n aantal opdragte aan die leerlinge oor hierdie hoofstuk waarin die leerling moet toon dat hy die behandelde stof gevat het asook dat hy in staat is tot 'n elementêre waardering. Ten slotte word nog verdere lektuur aanbeveel. En so word elke hoofstuk behandel.

Hierdie boek is inderdaad 'n letterkunde-werkboek om die leerling die letterkunde te leer en nie soseer die geskiedenis daarvan nie. Dit open die Nederlandse letterkunde vir hom en prikkel én onderwyser én leerling om verder te grawe. Ek wou dat ons 'n soortgelyke werk in Afrikaans besit het.

„Nederlandsche Letterkunde” beveel ons baie sterk aan by ons gevorderde leerlinge van die middelbare skool en by die studente in die aanvangsklasse van die universiteit.

H. J. J. BINGLE.

P.U.K.,
Oktober 1950.

Harold F. J. Ellingson: „Homiletic Thesaurus on the Gospels” (Mark—Luke). Baker Book House, Grand Rapids 6, Michigan, 1950, 441 bl., prys 4.50 dollars.

Om hierdie boek te beoordeel is dit nodig om die doel wat die skrywer daarmee beoog, in gedagte te hou. Hy skrywe in sy voorwoord dat die doel drieledig is:

- 1) Om studente van die Bybel te voorsien van voorbeelde van die beste homiletiese artikels wat verskyn het, wat hulle kan help om die gedagtes van die H. Skrif te ontdek;
- 2) om predikante te voorsien met materiaal vir die bou van hulle preke en
- 3) dat sy bede is dat die seleksies uit die groot homiletiese literatuur die lesers sal terugvoer na die oorsprong om sodoende inspirasie te verkry vir hulle kanselwerk.

Ongetwyfeld het die drieledige doel die skrywer gelei by die samestelling van die boek wat bestaan uit sketse en stukke van sketse of selfs uitsprake van predikers oor die Bybelboeke Markus en Lukas. Die werk getuig van geweldige belesenheid by die samesteller om al die materiaal bymekaar te bring. Maar dit is 'n groot vraag of dié soort boek in ons land aftrek sal kry, want die sketse is wel mooi maar dit inspireer nie na wens nie. Daarby is dit 'n gevaarlike soort werk wat luiards kan verlei om die punte net so oor te neem vir hulle preke. Hiervoor is die skrywer seker nie verantwoordelik nie, want 'n mens kan enige soort boek misbruik.

Waarde het die boek seker as dit reg gebruik word en die Woord van God sistematies bestudeer word aan die hand van so'n verskeidenheid van skrywers daarvoor. Sommige van die gedagtes kan 'n mens nie altyd mee saamgaan nie, maar dit is te verwagte.

Die boek is netjies op die boekemark gebring.

J.P.J.

J. C. J. van Vuuren: „Ons Skole en die Tweede Taal.” Maskew Miller, Kaapstad, s.j. en s.p., 214 bll.

Op hierdie werk het die skrywer reeds in 1945 sy doktorsgraad aan die Universiteit van Stellenbosch onder prof. B. Taute behaal.

Die skrywer het 'n baie aktuele onderwerp aangepak. Dit is geen kompilasiewerk nie maar 'n mooi empiriese studie in die praktiese opvoedkunde. Vir sy doel het hy gebruik gemaak van die metodes van ondersoek wat suiwer empiries is, nl. vraelys, diagnostiese toets en 'n skaal vir mondelinge werk. Die dissertasie gee op 'n sistematiese en versigtige wyse sy bevindings oor mondelinge werk, skriftelike opstelwerk, taaloefeninge en grammatika, leeswerk oor die sukses in die diagnostiese toets. Die werk word afgesluit met 'n opsomming en 'n 8-tal bylaes met die Bibliografie.

Dit is 'n besonder knap stuk werk en die skrywer het ongetwyfeld waardevolle resultate op 'n wetenskaplike wyse verkry. Sy opsomming is besonder goed. Die Bibliografie is eenaardig ingerig. Daar is altesaam 92 bronne: tot no. 42 is hulle alfabeties gegee, maar daarna het die skrywer orde verloor, sonder om aan te dui waarom

J. CHR. COETZEE.

* * *

P. J. Nienaber: „Op Brandwag vir ons Taal.” S.Afr. Akademie vir Wetenskap en Kuns, Engelenburghuis, Hamiltonstraat, Pretoria.

In hierdie brosjure beskryf dr. Nienaber op 'n saaklike, oorsigtelike manier die geskiedenis en werksaamhede van die Akademie. Dit is 'n besonder nuttige boekie.

J. CHR. COETZEE.

South African Jewish Board of Deputies, Posbus 1180, Johannesburg: „South African Jews in World War II”. 1950, 189 bll., 13/6.

In 18 hoofstukke word 'n beskrywing gegee van die aandeel van Joodse manne en vroue wat Suid-Afrika gedien het gedurende Wêreldoorlog no. II—baie van hulle het hul lewe daarvoor gegee. Dit is 'n waardige werk vol piëteit: daar was aksie en stryd, dood en lewe.

Die boek is mooi uitgegee, met netjiese druk en 'n hele aantal waardevolle foto's.

Dit is ook van historiese waarde vir nie-Jode.

J. CHR. COETZEE.

* * *

M. W. Theunissen: „Na die land van Dingaan.” C.S.V.-Boekhandel, Posbus 25, Stellenbosch, 1950, 192 bll. s.p.

Eerw. Theunissen gee in die werk die verhaal van sy onvermoeide arbeid, smartlike lyde en hoogtepunte van ongekeende vreugde van 'n man wie se hele hart in sy sendingwerk was.

Die verteltrant is aangenaam, die boekie is goed geïllustreer, die druk en band is mooi. Ligte verkwikkende godsdienstige lecsstof.

J. CHR. COETZEE.

* * *

„Die Saga van Grettir die Sterke.” Uit die Oud-Noors vertaal deur G. Dekker, Tweede druk. J. H. de Bussy, Pretoria.

Mens verheug jou daarin dat 'n tweede druk van hierdie mooi vertaling van die mooi Oud-Noorse saga verskyn—al is dit ook na twintig jaar! Mens moet dit egter betreur dat die

Afrikaanse letterkundige lewe van so'n aard is dat leesstof van hierdie inhoud en hierdie gehalte wat soveel estetiese genot kan verskaf, wat soveel kan bydra tot ontwikkeling van literêre smaak en tot suiwering van die smaak wat alleen in sensasie- en prikkelkunde bevrediging vind, so min afset het. Want dit is tog hierdie sug na sensasie en prikkeling wat ons boekemark letterlik laat oorstrom deur prullektuur. Die openbare belangstelling rig hom in tydskrif en boek op die fantastiese, die romantiese, die sensasionale, die sensuele en die misdadige. Die moderne mens wil as 't ware sy eie onbevredigende lewenswerklikheid ontvlug na die wêreld van die denkbeeldige waar die eie kwaad, die eie geestelike versteurdheid en onderdrukte gevoelens kan botvier of bekamp word, of die eie probleemlewe ontrafel kan word deur knap speurders, vindingryke ondersoekers, misdaadhelde. Vir die fynere menslike lewenswaardes raak ons gevoel en waarderingsvermoë afgestomp.

In hierdie saga het ons vertellinge wat die awontuurlike, die romantiese en die behoefte aan die heldhaftige allesins bevredig, maar dit alles ingeweef in die suiwere lewensdrange en hartstogte van die ware mens—die ongekunstelde die „onbeskaafde," as ons wil, die ruwe natuurwese, maar tog

menswese met al sy stryd en vetes en worsteling, met al sy liefde en leed, met al sy lewensviering, hartstog en bygeloof. Deur die hele verhaal heen huiwer die onwrikbare en onontwykbare lotsbestemdheid van die held Grettir,—die sterke, maar ook die tragiese. As mens eenmaal hierdie vertellinge van die lewe van die oud-Germaanse, verwante stamouers gelees het, dan bly iets groots, iets aangrypends, iets ru maar tog iets moois jou immer by, omdat ons in hierdie eenvoudige, epiese verhaal met die ewig-menslike te doen het, daarom met die onverganklike.

Hierdie vertaling behoort tallose van ons speurverhale en prikkellektuur te verdring. Dis 'n boek waaruit ons skooljeug veel moois en groots kan haal, afgesien daarvan dat hulle daarmee kennis maak met 'n literêre meesterstuk uit die Middeleeue en met die lewe van verwante volkere uit die Germaanse oudheid. 'n Uitstekende **Inleiding** gee ons die nodige voorligting om alles te begryp en te waardeer.

Dit is jammer dat so baie drukfoutjies nie maar vir die tweede druk gekorrigeer is nie. Hier en daar kon die taal van 'n deurgaans baie verdienstelike vertaling by herdruk na twintig jaar aangesuiwer word.

F. J. LABUSCHAGNE.